

RAND dierentuin

Centrum-West Emmen | 13 september 2010

STROOTMAN
Landschapsarchitecten

Piraeusplein 37

1019 NM Amsterdam / NL

www.strootman.net

bureau@strootman.net

T. +31(0)20-419.41.69

F. +31(0)20-419.06.17

Inhoud

1 Inleiding	04
Opgave en ligging plangebied	
2 Gerelateerde plannen	06
Nieuwe dierentuin	
Park West (Landschapsvisie Centrum West)	
Conclusies	
3 Rand dierentuin	20
Concept: vervlechting van vier elementen	
Planschets	
Planonderdelen	
4 Bronnen	44
Colofon	45

1

Inleiding

Opgave en ligging plangebied

Met de ontwikkeling van Centrum-West en het verplaatsen van de diertuin naar de Noordbargersch verschuift de grens van de bebouwde kom van Emmen verder naar het westen en zal het landschap op de Noordbargersch ingrijpend veranderen. Door het verplaatsen van de diertuin wordt straks meer dan de helft van de es ingenomen door de diertuin: een introverte tuin, waarbij je vanaf de buitenkant niet veel ziet van wat er binnenin gebeurt.

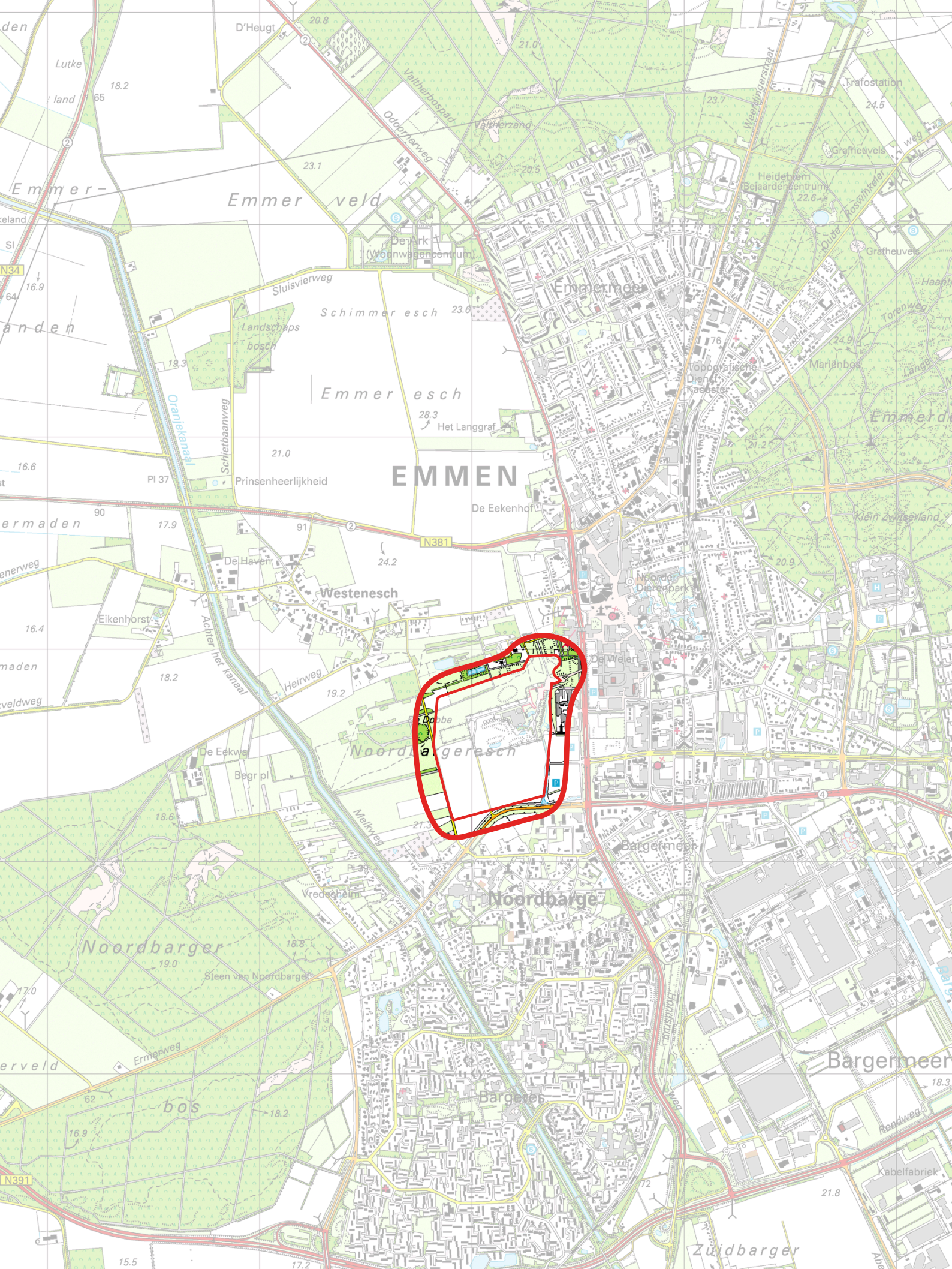
Met uitzondering van de entreepartij was aan de manier waarop de nieuwe diertuin zich aan de buitenkant toont tot nu toe weinig aandacht besteed. Daarom heeft de gemeente Emmen ons bureau gevraagd om als vervolg op 'Park West; landschapvisie Centrum-West', in nauwe samenwerking met de ontwerpers van de nieuwe diertuin, een ontwerp te maken voor de rand van de nieuwe diertuin. Dit ontwerp zorgt voor een aantrekkelijke uitstraling van de diertuin op de Noordbargersch, en zal de betekenis van het gebied voor de bevolking van Emmen en de dorpen Noordbargen en Westenesch vergroten. Het ontwerp richt zich op het inrichten van de rand van de diertuin

en geeft richtlijnen voor gebouwen en andere onderdelen van de diertuin die zichtbaar zijn vanaf de buitenkant.

Het plangebied beslaat 49 hectare en heeft een omtrek/randlengte van circa 2,5 kilometer (exclusief de Wereld van de Ontmoeting).

De randvoorwaarden voor het ontwerp van de randzone werden door de diertuin geformuleerd. De diertuin leverde het basismateriaal en communiceerde de laatste inzichten in hun ontwerp die als uitgangssituatie dienden voor het opstellen van het ontwerp van de rand.

Aan de oostkant grenst de nieuwe diertuin aan de parkeerplaats P-zuid, de Hondsrugweg en het nieuwe plein. Voor deze rand, de Boulevard, is in een apart planproces een ontwerp gemaakt, dat niet is opgenomen in dit boekje, maar apart wordt uitgegeven.

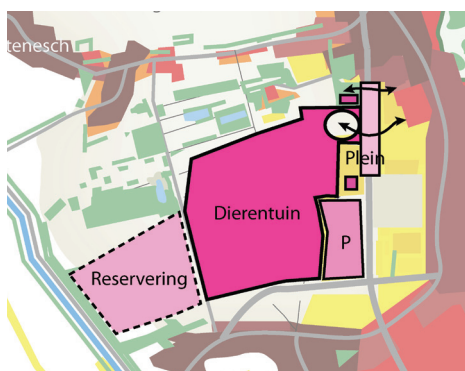
Ligging plangebied

0 200 1.000 m

2

Gerelateerde plannen

Nieuwe dieren tuin

Ontwikkelingen van de nieuwe dieren tuin op de Noordbargeresch

In het kader van de gebiedsontwikkeling van het centrum van Emmen wordt de dieren tuin verplaatst naar de Noordbargeresch en wordt een nieuw theater bij de ingang van de dieren tuin gebouwd. Dierentuin en theater worden met het stadcentrum verbonden door een verbindingsplein, waarvoor de Hondsrugweg deels wordt ondertunneld. Aan de noordoostkant van het plangebied zal een groot gebouw worden ontwikkeld, dat als entree voor de verschillende klimaatwerelden van de dieren tuin dient en tevens het theater huisvest: de Wereld van de Ontmoeting. Komend vanuit de stad, dus voor de meeste bezoekers van de dieren tuin, zal de Wereld van de Ontmoeting voor een belangrijk deel de uitstraling van de dieren tuin bepalen.

Aan de nieuwe dieren tuin wordt intensief ontworpen met als doel een spectaculaire binnenwereld te creëren. De basis van de nieuwe dieren tuin zijn de drie klimaatwerelden (Hete Droogte, IJzige Kou en Vochtige Warmte) die ieder een verrassende ontdekkingstocht zullen bieden door een karakteristiek landschapstype. Om de illusie niet te verstoren, mag de buitenwereld vanuit deze 'werelden' niet zichtbaar zijn. Daarom worden de drie klimaatwerelden omringd met grondwallen, rotsen, muren en gebouwen. Rondom de dieren tuin komt een hek om de exotische dieren binnen te houden

en inheemse dieren en mensen buiten te houden. De ontwerpers van de dieren tuin Emmen geven de drie werelden bijzondere invullingen op basis van eigen ervaringen, referentiefoto's en studiereizen. In elke wereld komt een transportmiddel passend bij het thema. De nieuwe dieren tuin wordt ingericht als een absolute natuurbeleving en niet als een park of tuin met bijbehorend meubilair, verharding en borden.

Aan de dieren tuin wordt ontworpen in een werkmaquette van schaal 1 op 87 (de zogenaamde schaal 'half nul' van modelspoorlijnen, een schaal waarop veel model-mensen en model-dieren worden geleverd). Deze maquette toont het nieuwe reliëf in de vorm van heuvels en rotswanden, die door de natuur lijken te zijn geërodeerd. De magie van heuvels en rotswanden stopt echter abrupt bij de dienstweg aan de binnenkant van het hek. Aan de buitenkant is tot nu toe niet ontworpen. In de maquette zijn de taluds steil, is de overgang naar de es abrupt, en staan gebouwen met hun achterkant naar het landschap.

De huidige dierentuin op de Noordbargeresch

Werkmaquette voor de nieuwe dierentuin, in aanbouw

Overzicht van de maquette

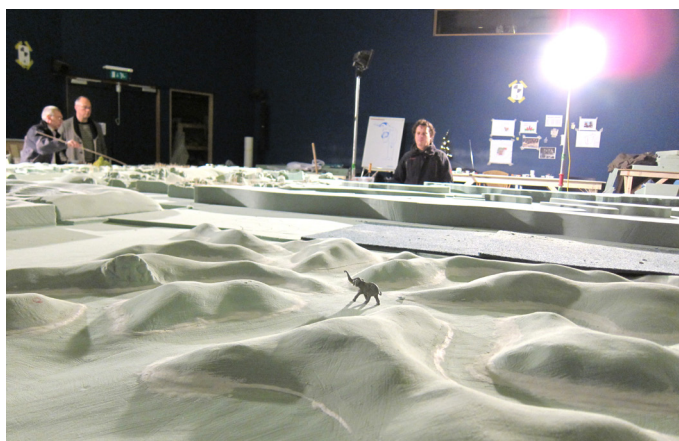
Detailfoto van de koepel als ingang van de vochtige warmte

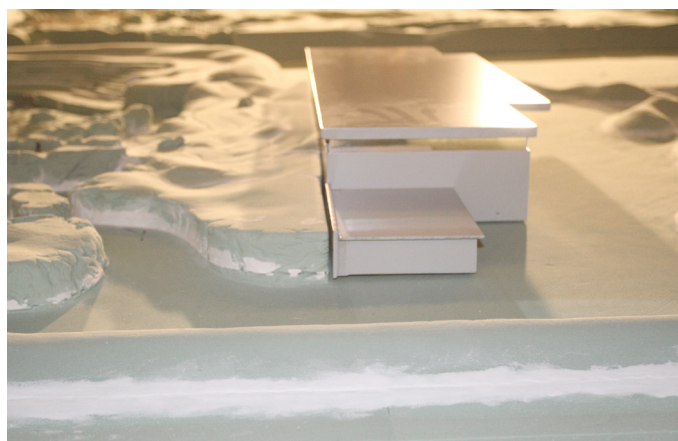
Rand van de dierentuin aan de noordkant

Rand van de dierentuin aan de westkant

Het uitloopgebied voor olifanten

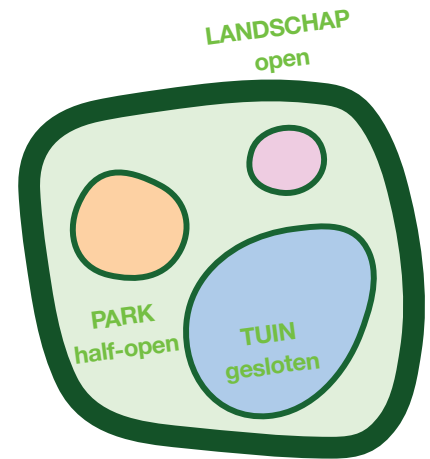

Detailfoto van het olifantenverblijf aan de westkant

2

Park West

Landschapsvisie Centrum-West

Park West is de naam van de visie voor Centrum-West, opgesteld door ons bureau voor een zo optimaal mogelijke landschappelijke inpassing van de diertuin op de Noordbar-gesch. Het hoofdidee van de visie is dat de es wordt omgevormd tot een park, waarbinnen tuinen worden ontwikkeld. Een van die tuinen is de nieuwe diertuin. Park West geeft een nieuwe vorm aan de excentrische opbouw van Emmen en vergroot de gebruiksmogelijkheden voor de Emmenaren.

Het landschap buiten de es blijft zo open mogelijk, het park krijgt een semitransparante inrichting, en de tuinen zijn relatief besloten en introvert.

Er wordt een nieuwe begrenzing van de es aangelegd in de vorm van een stevige hout-singel van bijzondere bomen met onderbe-planting. Deze begrenzing volgt waar mogelijk de historische contour van de es. Buiten die singel ligt het landschap, dat bij voorkeur in agrarisch gebruik is. Binnen die singel ligt het park, dat een eenduidige inrichting krijgt zodat de eenheid hiervan wordt versterkt, in de vorm van een halfransparante 'zwerm' van Japanse kersenbomen, stinzenplanten en een bijzondere kruidenvegetatie. Het vennetje op de es, mogelijk een pingo-ruïne, wordt in stand ge-houden als waardevol element. Alle bestaande opgaande beplanting op de es, die niet binnen de tuinen valt, wordt verwijderd.

In het park liggen tuinen, waarvan de dieren-

tuin en het complex van de waterleidingmaat-schappij de eerste twee zijn. De tuinen liggen los in het park en krijgen een mooie begrenzing in de vorm van een opvallend sierhek dat spe-cifiek is voor iedere tuin. De tuinen ogen aan alle kanten als een voorkant. De ruimte van het espark 'spoelt' er omheen. De beplanting van de tuinen dient een uitgesproken en exotisch ka-rakter uit te stralen. Er is een mogelijkheid om doorkijkjes te maken, waardoor de bezoeker van het Park West af en toe een glimp opvangt van de tuinen.

Naast de diertuin en de 'drinkwatertuin' is er ruimte voor 2 à 3 andere nieuwe tuinen in het park. Daarbij kan worden gedacht aan een archeologische tuin, een bijzondere vaste plantentuin, een doolhof, een kruidentuin, een sortimentstuin, een jeu-de-boulesbaan of een tennispark dat alleen per fiets bereikbaar is. Ten westen van de nieuwe diertuin ligt een reservering van circa 12 hectare voor een mo-gelijke toekomstige uitbreiding. Deze mogelijke uitbreiding krijgt de vorm van een aparte tuin, met een bijzondere tijdelijke invulling. Als te zijner tijd deze tuin nodig is voor de dieren-tuin, wordt een verbinding gemaakt met een loopbrug. Op deze manier wordt voorkomen dat de diertuin een te grote ondoordringbare enclave in het espark wordt.

Plankaart van Park West

Impressie van Park West, tussen de noordkant van de nieuwe dierentuin en de watertuin van de Waterleiding Maatschappij

Vogelvlucht van Park West vanuit het noordoosten

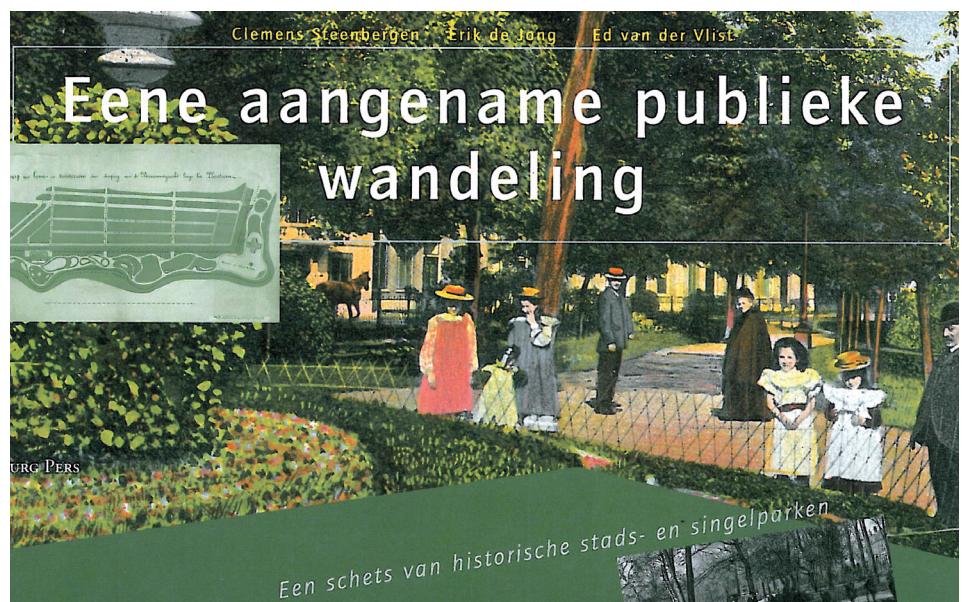

Conclusies

Het ontwerp voor de rand van de nieuwe dieren tuin geeft invulling aan de landschapsvisie Park West, waarin de dieren tuin als een van de tuinen in het park wordt beschouwd.

Omdat de bezoeker van de dieren tuin de buitenwereld niet mag zien, om de illusie van de binnenwereld niet te verstoren, zal de dieren tuin worden omgeven door grondwallen. Op dit belangrijke uitgangspunt moet het ontwerp voor de rand van de dieren tuin voortbouwen. Alleen een sierhek als rand volstaat dus niet. Omdat de rand een lengte heeft van 2,5 kilometer, moet de randzone voldoende variatie in het beeld opleveren. Om van de buitenkant van de

dieren tuin een prachtige en afwisselende zone te maken, moet het ontwerp van de randzone meerdere componenten combineren zoals hek, reliëf en beplanting. In zekere zin kan de randzone worden vergeleken met de stadswallen rond historische stadscentra als Haarlem, Leiden, Utrecht of Deventer, waar na het slechten van de stadswallen 'eene aangename publieke wandeling' is ontworpen: een parkachtige zone van enkele tientallen meters breed met veel reliëf, bijzondere -vaak exotische- bomen, voorjaarsbollen, wandelpaden, bankjes en afwisselend zicht op de binnenwereld (het stadscentrum c.q. de dieren tuin) en de buitenwereld (de nieuwe stadsdelen c.q. Park West).

Voorkant van het boek 'Eene aangename publieke wandeling', over stads- en singelparken, een bron van inspiratie voor de randzone van de nieuwe dieren tuin Emmen

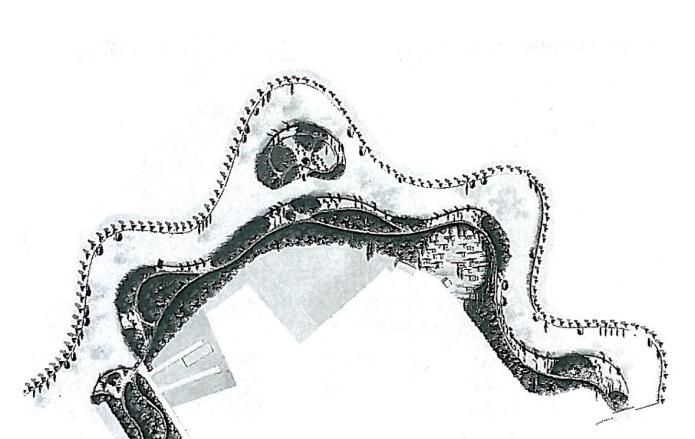
Aquarel van het plantsoen in Leiden, 1837

Luchtfoto van het plantsoen in Leiden

Luchtfoto van de Catharijnesingel in Utrecht

Ontwerp voor het Statenbolwerk in Haarlem

De Catharijnesingel in Utrecht

3

Rand dierentuin

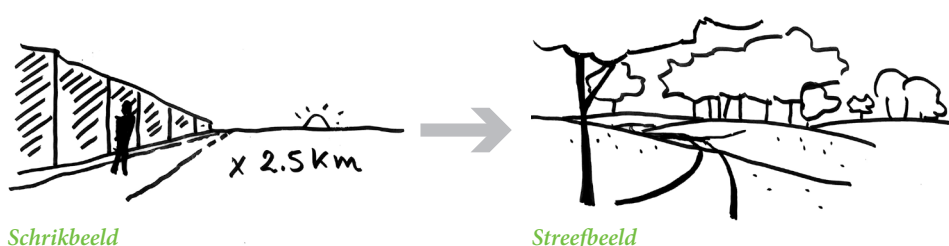
Concept: vlechtwerk van vier componenten

Het ruimtelijk concept voor de randzone van de nieuwe dierentuin is gebaseerd op de vervlechting van vier verschillende componenten: hekwerk, reliëf, pad en beplanting. Er ontstaat een spel tussen deze verschillende componenten dat het landschap van de randzone spannend en afwisselend maakt.

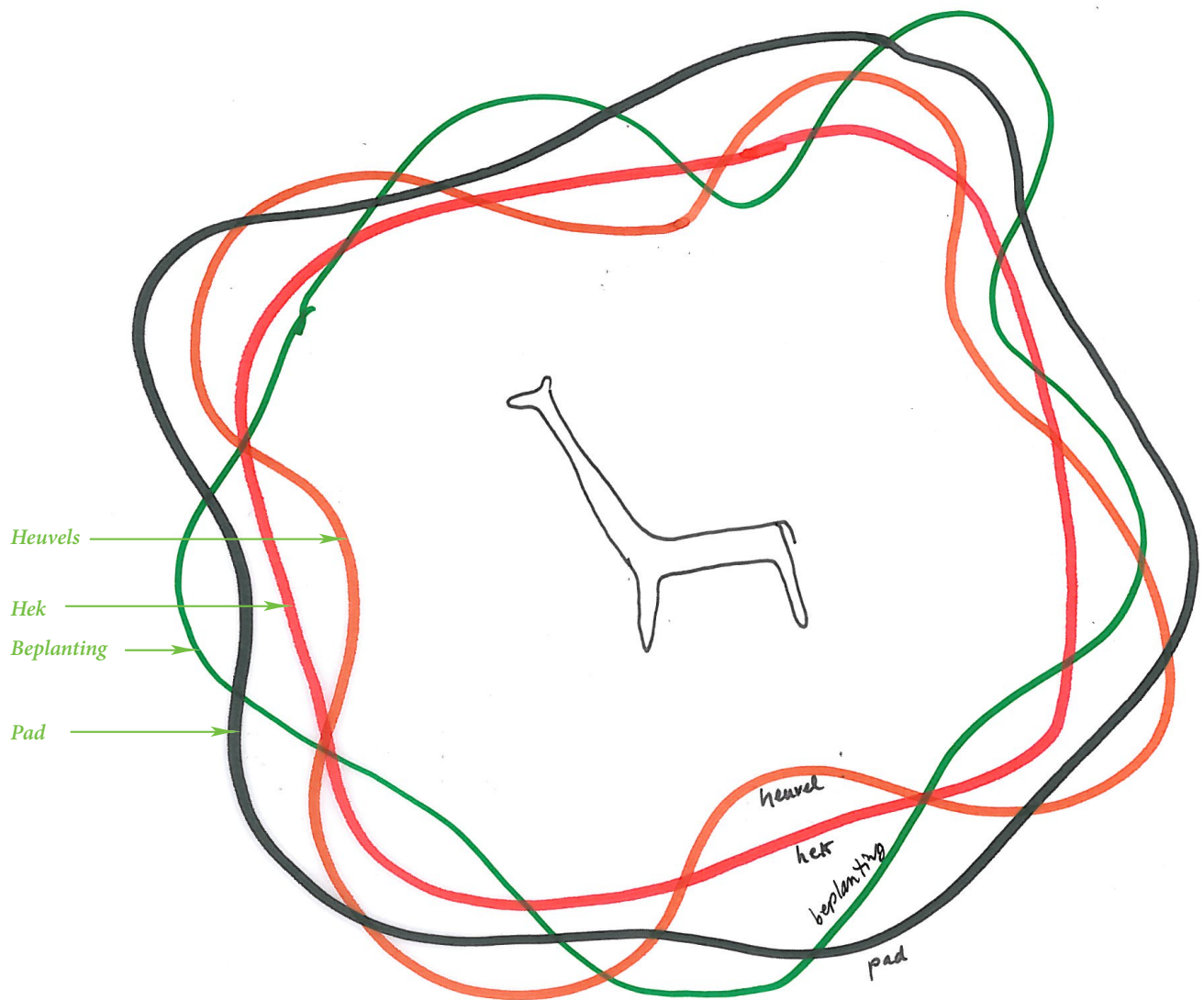
Een wandeling rond de dierentuin volgt een golvend pad dat door het reliëfrijke heuvellandschap gevarieerde ervaringen biedt. Het pad brengt de wandelaar om en om door verschillende sferen: introverte oasen in de laagten, gevolgd door toppen van waaruit men een uitzicht op Park West kan genieten. De hoogte van het pad en de afstand met de dierentuin bepaalt vervolgens wat de wandelaar kan zien van de dierentuin. Er worden enkele doorkijkjes gemaakt, waar de wandelaar een glimp van

een binnenwereld kan opvangen, waar zich bijvoorbeeld groepen olifanten of flamingo's bevinden.

De beleving van de randzone is overal anders. Gezien bijvoorbeeld vanuit het westelijk gelegen Oranjekanaal vormen de randzone van de dierentuin en de vloeiend gebogen Schapeveenweg een attractieve nieuwe horizon aan de rand van de stad. De zelfde landschappelijke componenten keren overal terug waardoor de samenhang van de randzone wordt versterkt. Tegelijkertijd verschijnen deze componenten steeds in een andere verhouding tot elkaar, waardoor een wandeling gevarieerd en verrassend zal zijn.

Impressie van de randzone van de nieuwe dierentuin Emmen met vervlechting van heuvels, hek en beplanting

Concepttekening van het vlechtwerk

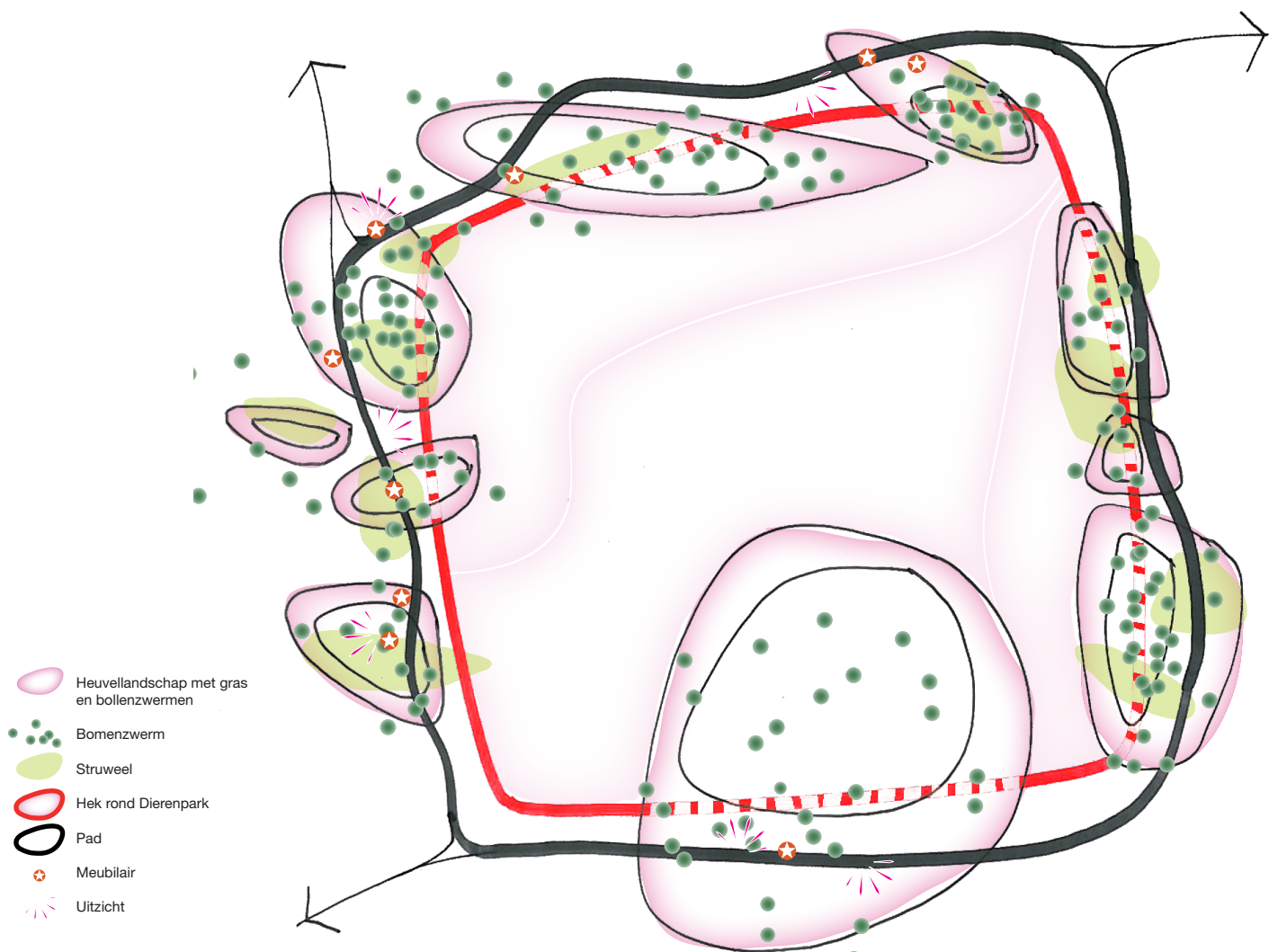

De dierentuin is onderdeel van een nieuw landschap zonder scherpe begrenzingen en met een afwisselend beeld, waarbij een spel ontstaat tussen heuvels, hek en beplanting

3

Componenten van de rand

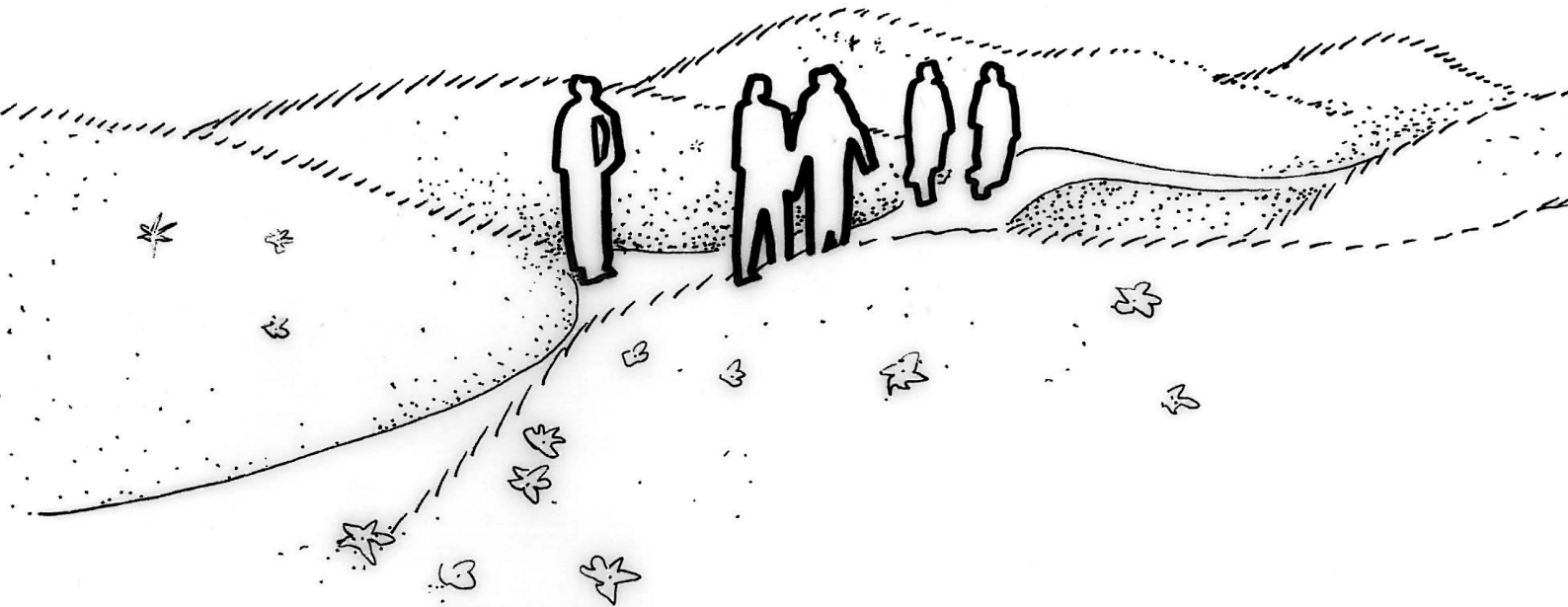
Op de volgende pagina's worden de componenten van de rand van de dierentuin in beeld gebracht.

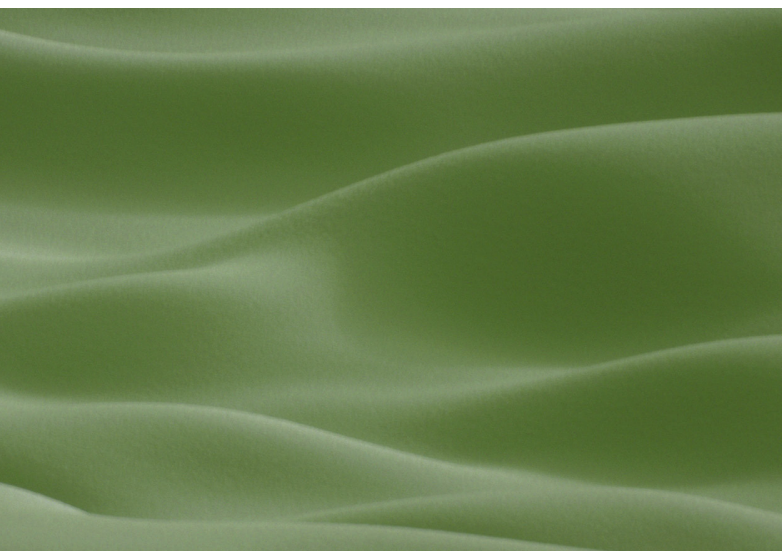
1. Heuvellandschap

De heuvels van de randzone liggen om de dierentuin heen en sluiten aan de binnenkant nauw aan op het reliëf van de dierentuin. De breedte van de heuvelbundel varieert zodanig dat de overgang met Park West diffuus is. De dierentuin oogt als onderdeel van een landschap zonder scherpe begrenzingen. Het feit dat vrijwel alle grond op de Noordbar-gesch in eigendom is bij de waterleidingmaat-

schappij vormt een ideale uitgangspositie om de voetlijn van de heuvels te laten golven. De perceelsgrenzen hoeven hierbij dus niet leidend te zijn. Wel hebben de heuvels een compact profiel. Ze waaieren niet te ver uit in Park West, waardoor het ruimtebeslag beperkt blijft en de zachte bolling van de es herkenbaar blijft.

Het heuvellandschap geeft een gevoel van oneindigheid. Nergens wordt het gevoel van een begrensde wereld gewekt

Een golvend laken

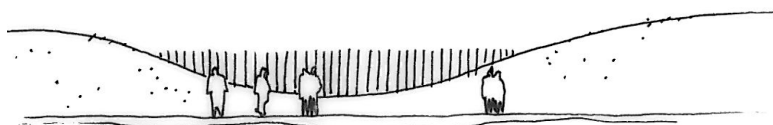

Referentie: nieuw havenfront Hamburg

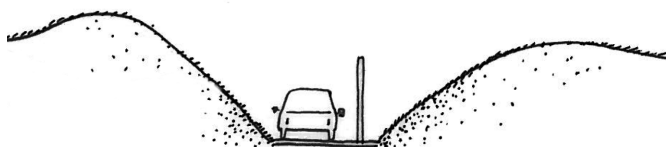
2. Hekwerk

Het hek zal op een aantal plaatsen zichtbaar zijn vanaf het pad, en vervolgens verdwijnen achter een heuvel of in een steil dal. Dit voorkomt dat de dierentuin constant aanwezig is in het land-

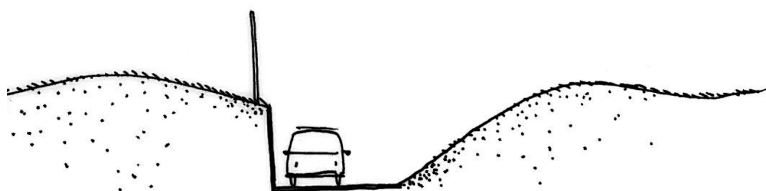
schap van de randzone. Zoals aangegeven in de visie voor Park West zal het hek mooi en sierlijk zijn, en natuurlijk voldoen aan de functionele eisen van de dierentuin.

*Het hek is soms zichtbaar in een laagte, met plaatselijk door-
kijkjes naar de dierentuin*

Het hek is soms verstoppt in een steil dal

Het hek ligt soms op een heuvel of op de top van een keermuur

Het hekwerk moet voldoen aan de eisen van de dierentuin, maar tegelijkertijd moet het ook een bijzonder element zijn

Referentie: Bioparc Valencia

Referentie: Parc J.B. Lebas in Lille

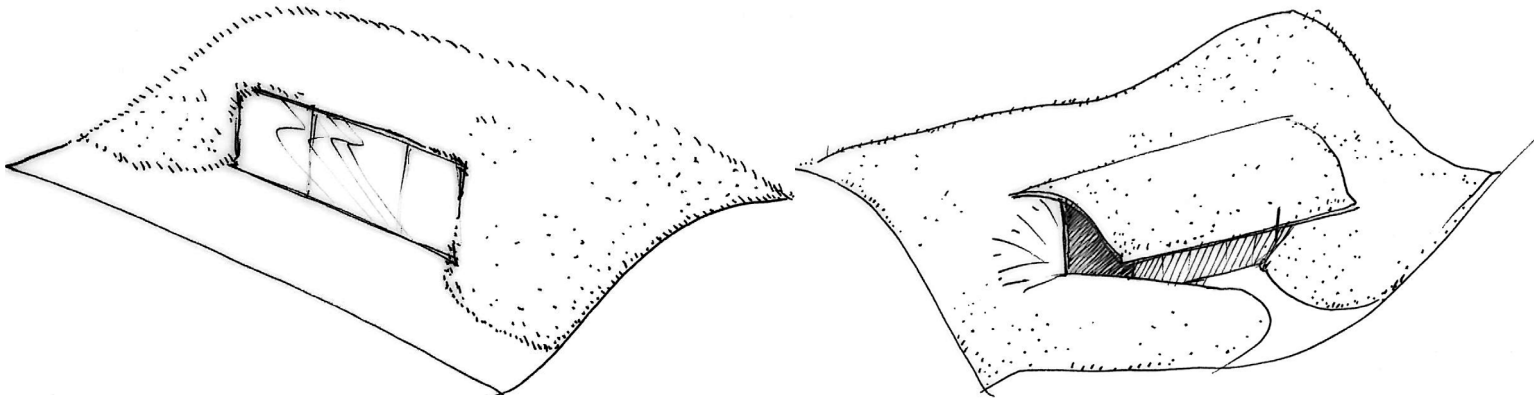

Referentie hek: Parc J.B. Lebas in Lille

3. Gebouwen

Gebouwen en andere utilitaire voorzieningen van de dierentuin mogen niet zichtbaar zijn vanuit Park West, om de parksfeer zo sterk mogelijk te laten uitkomen. De gebouwen worden verstopt tussen de heuvels. Ze worden in laagten geplaatst, dit betekent dat de begaande grond van de gebouwen zich veelal circa 1,5 tot 2m onder maaiveld bevindt. De gebouwen

worden omgeven door heuvels en bedekt met een groen dak. De daken hebben een zachte en organische vorm die aan de vorm van de heuvels relateert. Hierdoor komen de gebouwen niet prominent in het zicht maar verdwijnen ze in hun omgeving. Evenals de gebouwen komt ook de dienstweg lager in het terrein te liggen.

De bebouwing is soms opgenomen in de grond

De bebouwing is soms verstopt tussen de heuvels in combinatie met de toepassing van een groen dak

referentie inpassing gebouwen: Villa Vals (Zwitserland)

Referentie rand dierentuin: Artis in Amsterdam

4. Beplanting

De beplanting van de randzone sluit aan op de verschillende klimaatwerelden die de randzone omsluit. De beplanting lijkt vanaf de dieren-tuin naar buiten toe uit te waaieren. Exotische soorten worden op een schaal toegepast die voor Nederland ongebruikelijk is. Ze creëren verschillende accenten en zorgen voor bijzondere sferen in de randzone. Hierbij wordt gedacht aan de impact van grote groepen van

bijvoorbeeld Araucaria of winterharde palmen. De gekozen soorten moeten het uiteraard in het Nederlandse klimaat prima doen. De beplanting van de randzone doet tegelijkertijd mee in de textuur van Park West. De bomen worden ook hier aangeplant als was het een vlucht spreuwen: afstanden tussen bomen zijn verschillend en er zijn plaatselijk open plekken en verdichtingen.

De verschillende klimaatwerelden zetten zich buiten de grenzen van de dierentuin voort in het type beplanting van de randzone

Voorbeelden van karakteristieke beplanting

Pinus pinea

Trachycarpus 'Wagnerianus'

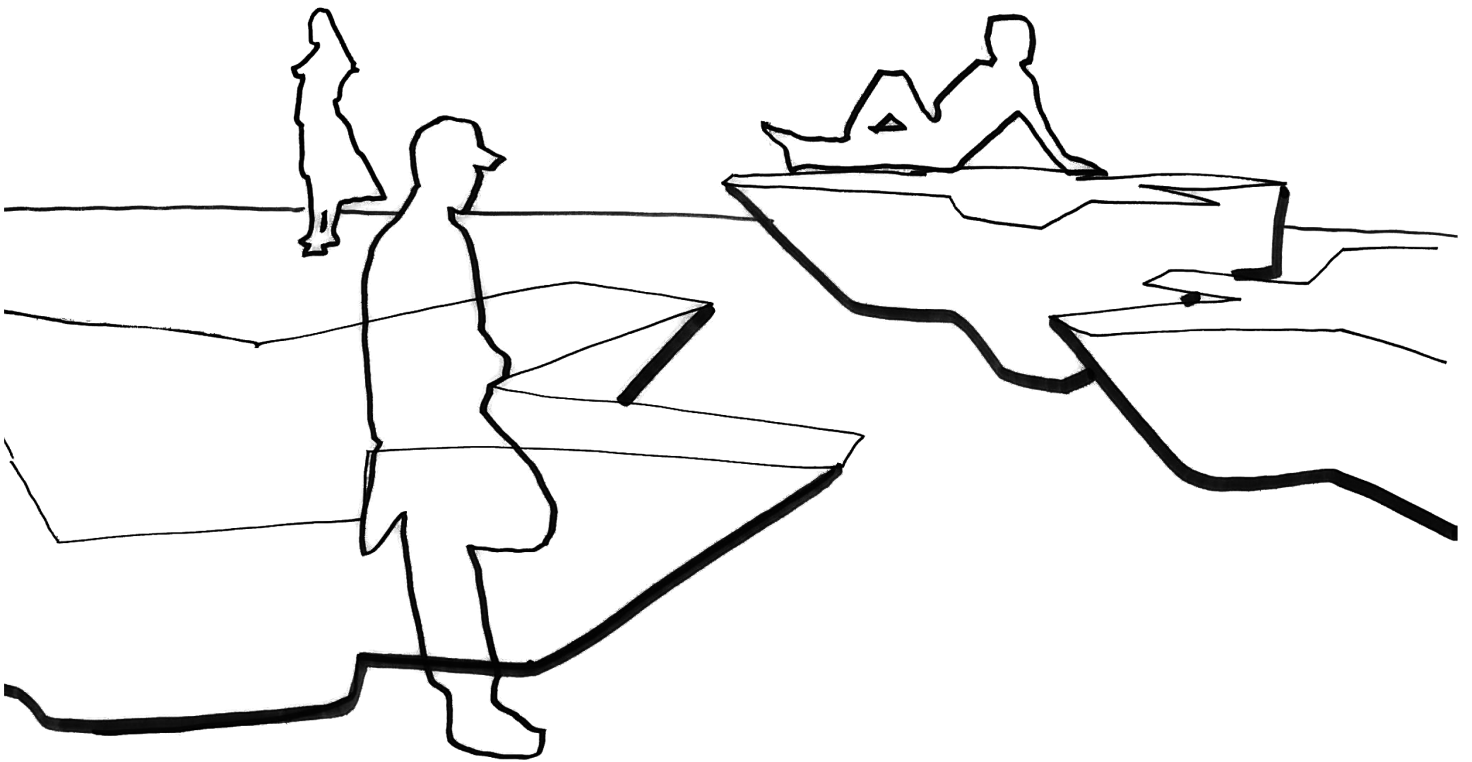

Araucaria araucana

5. Meubilair

Het meubilair in de randzone vormt één familie, afgestemd in vorm en materiaal. De stijl is eenvoudig in materiaal, sierlijk en enigszins romantisch van vormgeving. Langs het pad komen op enkele plekken banken, soms op de flank of op de top van een heuvel, soms beschut in een laagte. Er komen geen afval-

bakken: mensen nemen hun afval mee naar huis. Staatsbosbeheer heeft hiermee succesvol geëxperimenteerd. Deze elementen worden nader ontworpen, specifiek voor de randzone van de dierentuin. De parkzone zal niet worden verlicht.

Kustmeubilair in Vinaros, Spanje

Bijzonder meubilair in de Eusebiushof te Arnhem

- Heuvelandschap met gras en bollenzwermen
- Bomenzwerm _aansluitend op vochtige warmte
- Bomenzwerm _aansluitend op hete droogte
- Bomenzwerm _aansluitend op ijzige kou
- Hek rond dierenpark
- Pad
- Meubilair
- Doorzicht
- Bestaand hoogtepeil
- Toekomstig hoogtepeil
- Sokkels
- Water
- Rotsen
- Bebouwing met groendak
- Wildrooster

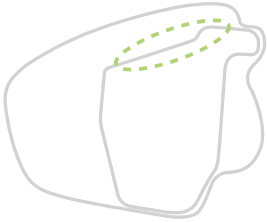

Plankaart van de randzone van de nieuwe dierentuin Emmen

Planonderdelen

3

De randzone heeft een lengte van circa 2,5 km. Daarbinnen zijn er verschillende uitgangssituaties. Aan de noordkant is er vrij weinig ruimte beschikbaar tussen de diertuin en drinkwatertuin. Aan de westkant sluit de randzone direct aan op de openheid van de es. Aan de zuidkant grenst de diertuin meteen aan de Ermerweg, waardoor er weinig ruimte lijkt te zijn voor landschappelijke inpassing. Aan de

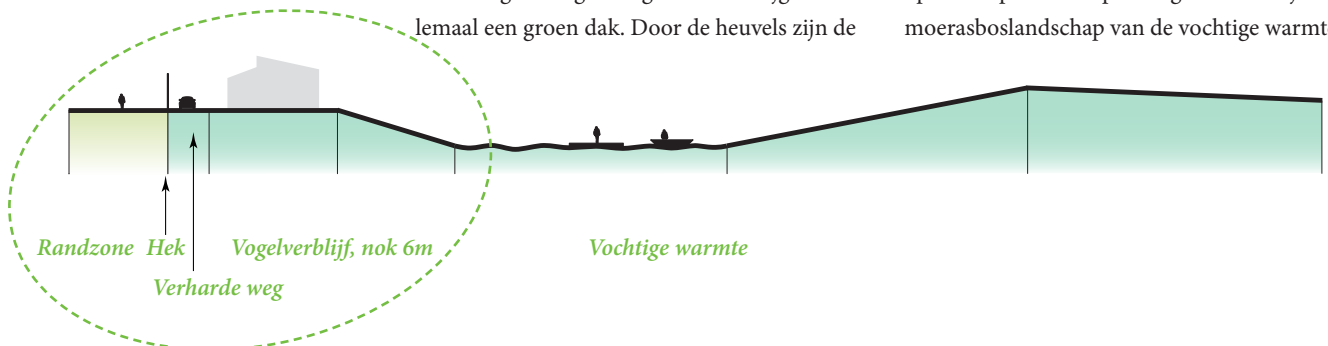
Noordkant

In de maquette is te zien dat er aan de noordkant van de diertuin verschillende, vanuit de buitenkant zichtbare gebouwen komen en een verharde dienstweg (zie de schematische doorsnede onderaan deze pagina). Tegelijkertijd is het de bedoeling dat dit deel van de randzone een belangrijke verbinding wordt voor de Emmeraren, wandelend vanuit de markt, in de richting van de es en het kanaal. Om hier een aantrekkelijke route van te maken, worden er heuvels gemaakt in een smalle strook tussen de grens van de diertuin en de watertuin. Binnen de diertuin liggen de gebouwen en dienstweg verlaagd. De gebouwen krijgen allemaal een groen dak. Door de heuvels zijn de

oostkant liggen de omvangrijke parkeerplaats en de Hondsrugweg.

Op de volgende pagina's wordt er ingezoomd op een aantal plekken. De werkmaquette van de diertuin en het bestaande omliggende landschap vormen de uitgangspunten. Op basis van de maquette en terreingegevens zijn doorsneden gemaakt, die de basis vormen voor de voorstellen.

gebouwen en dienstweg nauwelijks zichtbaar. Dit geldt zowel voor de binnenkant als voor de buitenkant. Aan de binnenkant liggen de waterpartijen van de vochtige warmte nog wat lager en ze worden omsloten door beplanting, waardoor ze onzichtbaar zijn vanaf het pad. Boven de beplantingsmassa steken alleen het theater, de koepel en de vliegkooi uit. Een keermuur vangt het hoogteverschil tussen heuvels en dienstweg op. Het hek komt op de keermuur te staan. Een gevarieerd reliëf en groepen heesterbeplanting zorgen ervoor dat het hek niet altijd zichtbaar is vanaf het openbare pad. De beplanting sluit aan bij het moerasboslandschap van de vochtige warmte.

Uitgangssituatie van de noordkant van de diertuin, bij het vogelverblijf

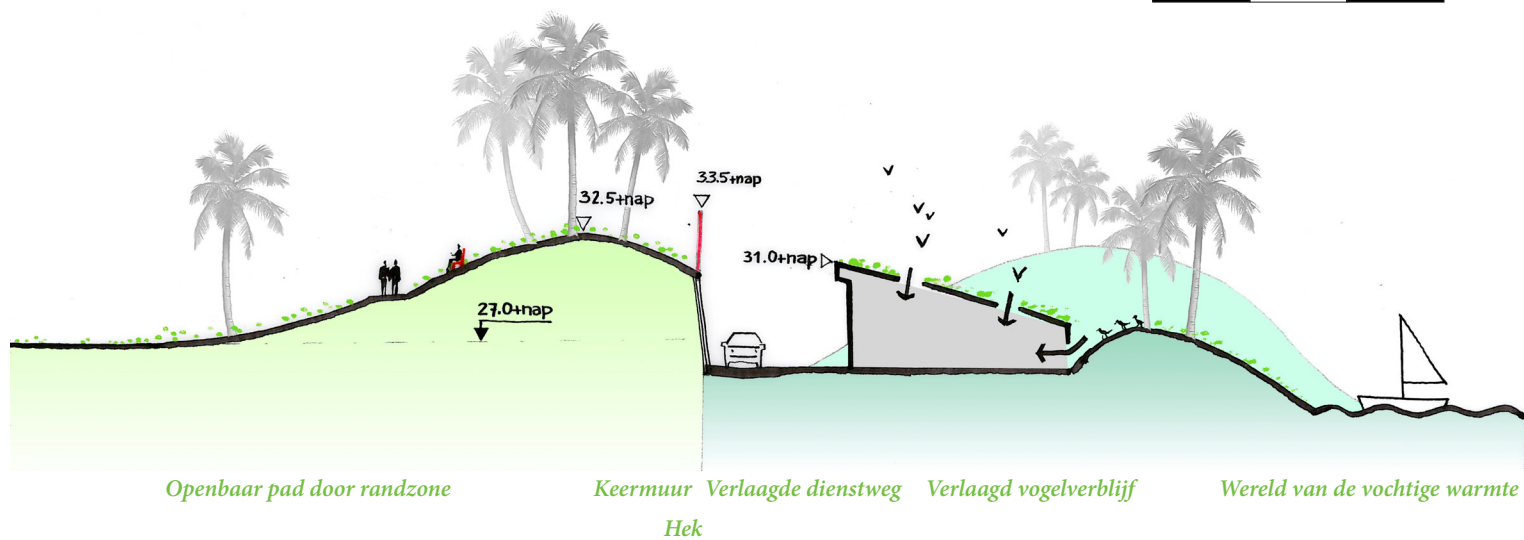

Maquette van de diertuin, gezien vanuit het noorden

Uitsnede van de plankaart aan de noordkant van de diertuin

0 50 150 m

Voorstel voor de noordkant van de diertuin, bij het vogelverblijf

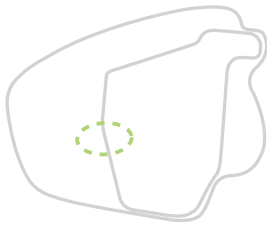

Referentiebeelden voor de noordelijke randzone: keermuur, beplanting die aansluit op de Wereld vochtige warmte (bijvoorbeeld Metasequoia glyptostroboides en Lysimachia nummularia)

*Impressie van de randzone in Park West, tussen de noordkant van de nieuwe dierentuin en de watertuin van de Waterleiding Maatschappij
Beeld gebaseerd op de Landschapsvisie Park West en aangepast op het concept van de randzone (vlechtwerk met heuvel landschap)*

Westkant, olifantenverblijf

Aan de westkant grenst de dierentuin aan de open es. In de maquette is te zien dat het grondlichaam aan de kant van de es een steil en continu talud heeft, alleen onderbroken door gebouwen zoals het olifantenverblijf en een parkeerplaats.

Het talud zal worden opgenomen in het gevarieerde heuvellandschap met toppen en laagten, die het aanzicht van de dierentuin verrijkt.

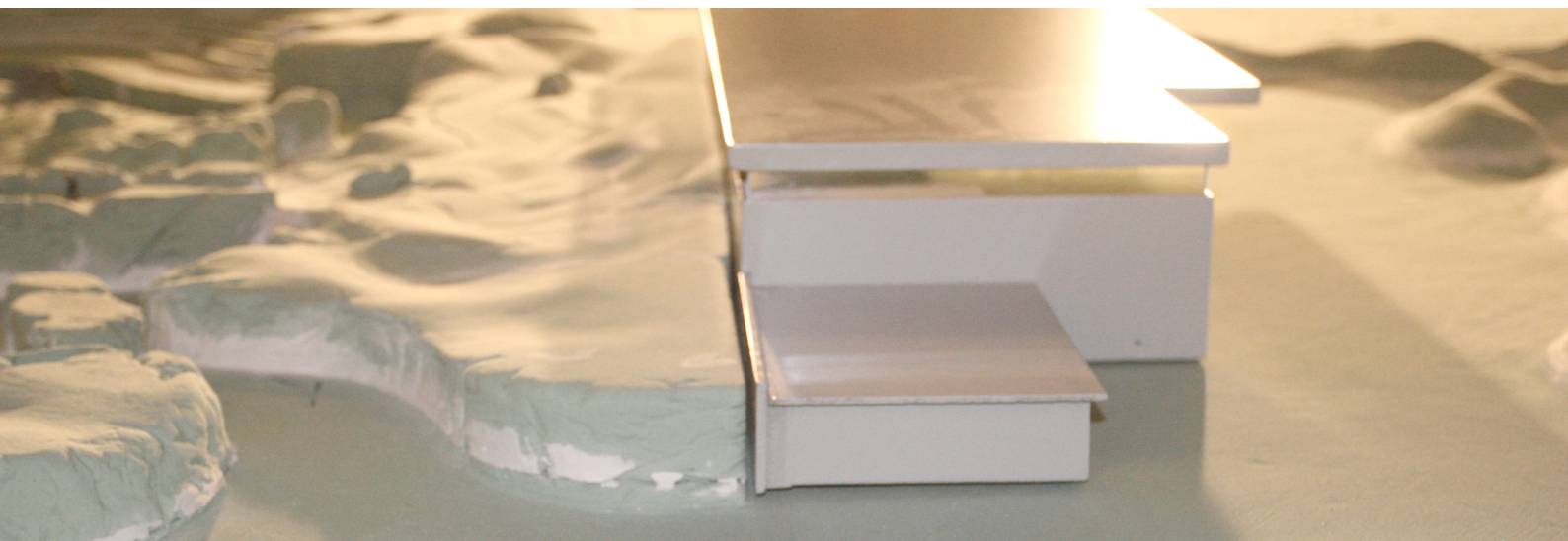
Door plaatselijke verlagingen worden enkele doorkijkjes vanaf het pad mogelijk gemaakt.

De gebouwen liggen verlaagd ten opzichte van het huidige maaiveld (dus ook lager dan in de maquette), worden omsloten door heu-

vels en krijgen een groen dak. Het sierhek is op enkele plaatsen zichtbaar en verdwijnt vervolgens tussen twee heuvels of in een dal. De beplanting sluit aan bij het junglelandschap van de vochtige warmte en de olifantenuitloop. De Schapenveenweg volgt op de es een licht gebogen tracé aan de voet van de heuvels. De heuvels liggen dicht bij de grens van de dierentuin, binnen een strook van maximaal 65 meter. Ze spreiden zich niet over de es uit. De dobbe wordt ongemoeid gelaten. Gezien vanaf de es en het kanaal vormen de heuvels en beplanting een nieuwe horizon.

Uitgangssituatie aan de westkant van de dierentuin, bij het olifantenverblijf

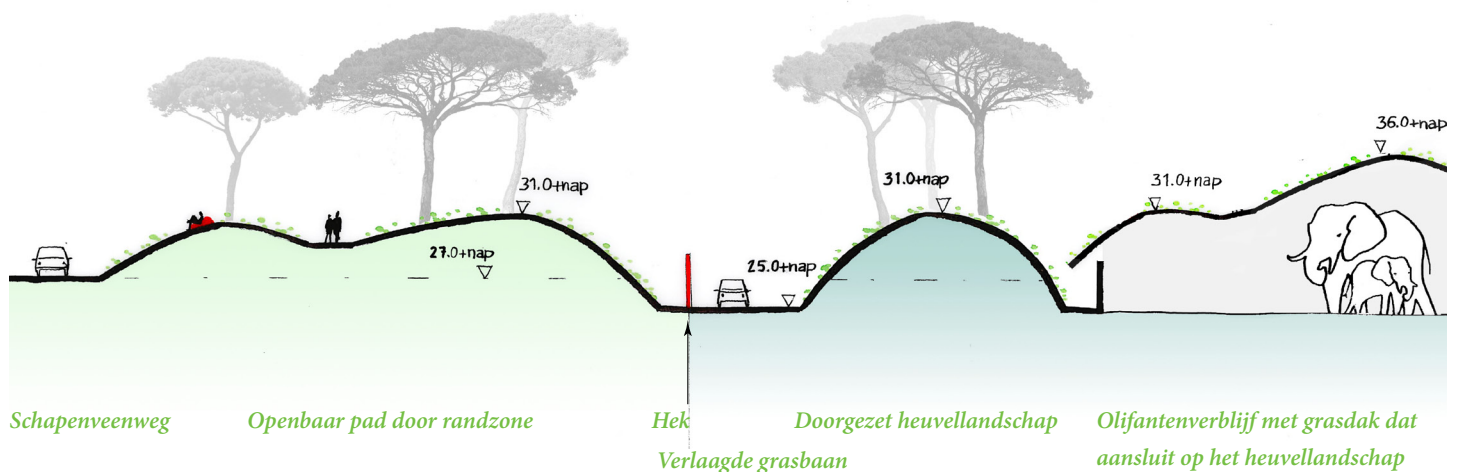

Maquette van de dierentuin bij het olifantenverblijf, gezien vanuit het westen

Uitsnede van de plankaart aan de westkant van de dierentuin

0 50 150 m

Voorstel voor de westkant van de dierentuin bij het olifantenverblijf

Referentiebeelden voor de westelijke randzone: grasdak dat zijn vorm aan het heuvellandschap ontleent (in aanbouw), beplanting die aansluit op de Wereld van de vochtige warmte (bijvoorbeeld bamboe en Rhipidophyllum histrix)

Impressie van de randzone van de nieuwe dierentuin, aan de westkant langs de Wereld van de vochtige warmte

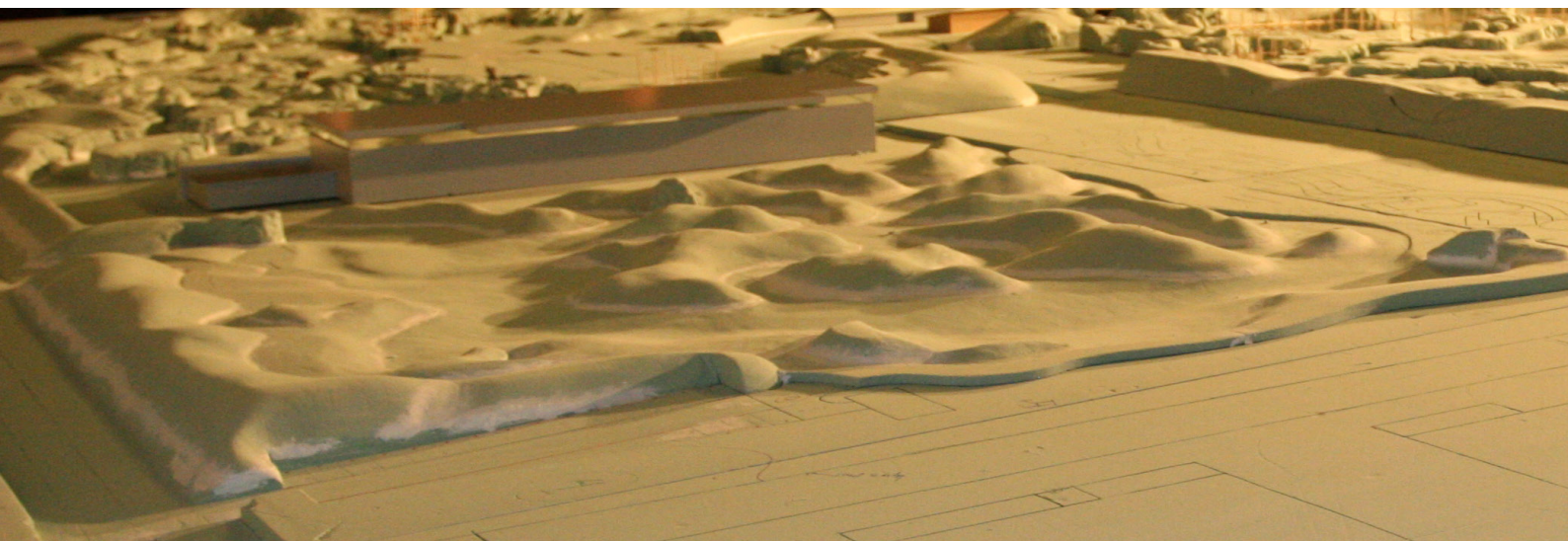
Westkant, olifantenuitloop

Heuvels, pad en beplanting zetten zich door naar het zuiden toe, langs het toekomstige bungalowpark en de olifantenuitloop. De bungalows worden opgenomen in het heuvel-landschap. De beplanting sluit steeds aan bij het junglelandschap en bepaalt het karakter van de hele westkant. De overgang naar de Wereld van de hete droogte vindt in de zuidwestelijke hoek plaats. Hier gaat het junglelandschap over in het savannelandschap. Een verdichting in

de beplanting kan hier naar wens een bescherming vormen tegen de dominante windrichting uit het zuidwesten. De dienstgebouwen die in deze hoek komen worden verwerkt in het heuvel-landschap dat geleidelijk afvlakt in de richting van de glooiingen van de savanne. De gebouwen worden bij voorkeur ondergronds gebouwd en krijgen zodanige dakconstructies dat het zachte heuvel-landschap lijkt door te lopen.

Uitgangssituatie van de westkant van de dierentuin, bij de uitloop voor de olifanten

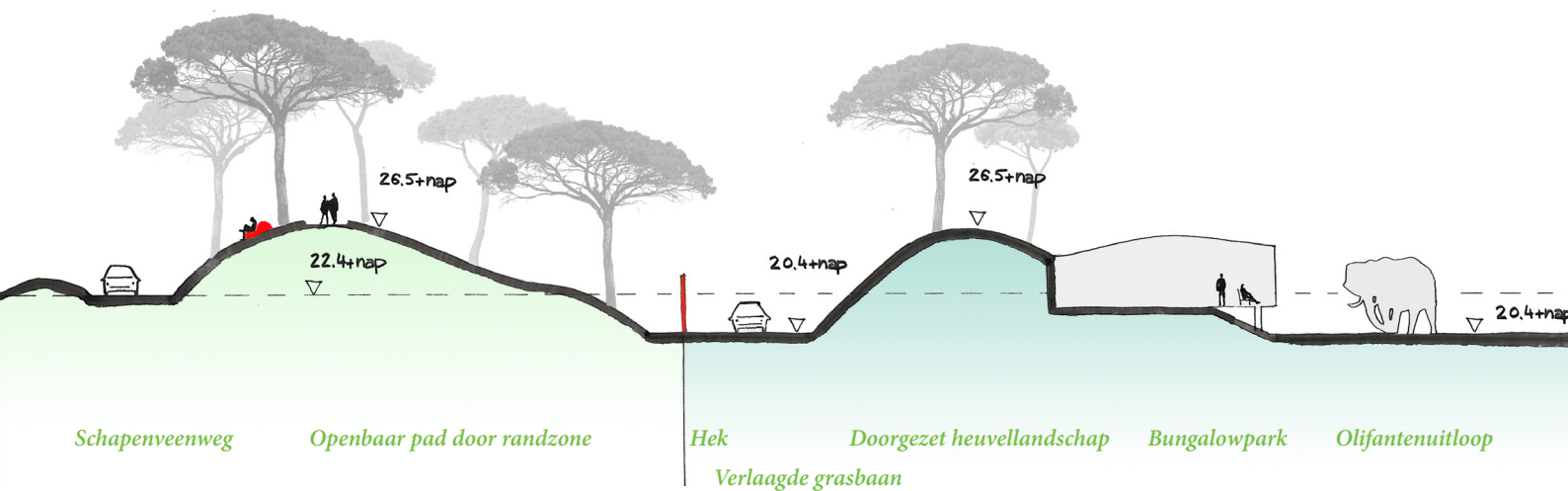

Maquette van de dierentuin vanuit het westen

Uitsnede van plankaart aan de westkant van de dierentuin

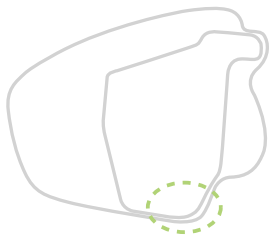
0 50 150 m

Voorstel voor de westkant van de dierentuin

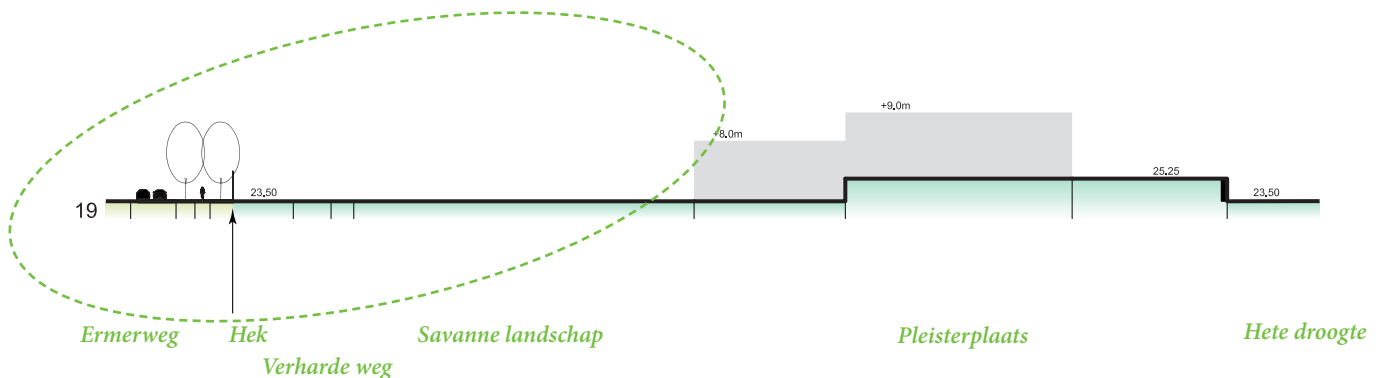
*Referentiebeelden voor de westelijke randzone: steil talud (Paleis het Loo te Apeldoorn), beplanting die aansluit op de Wereld van de vochtige warmte (bijvoorbeeld *Trachycarpus 'Wagnerianus'* en *Asplenium nidus*)*

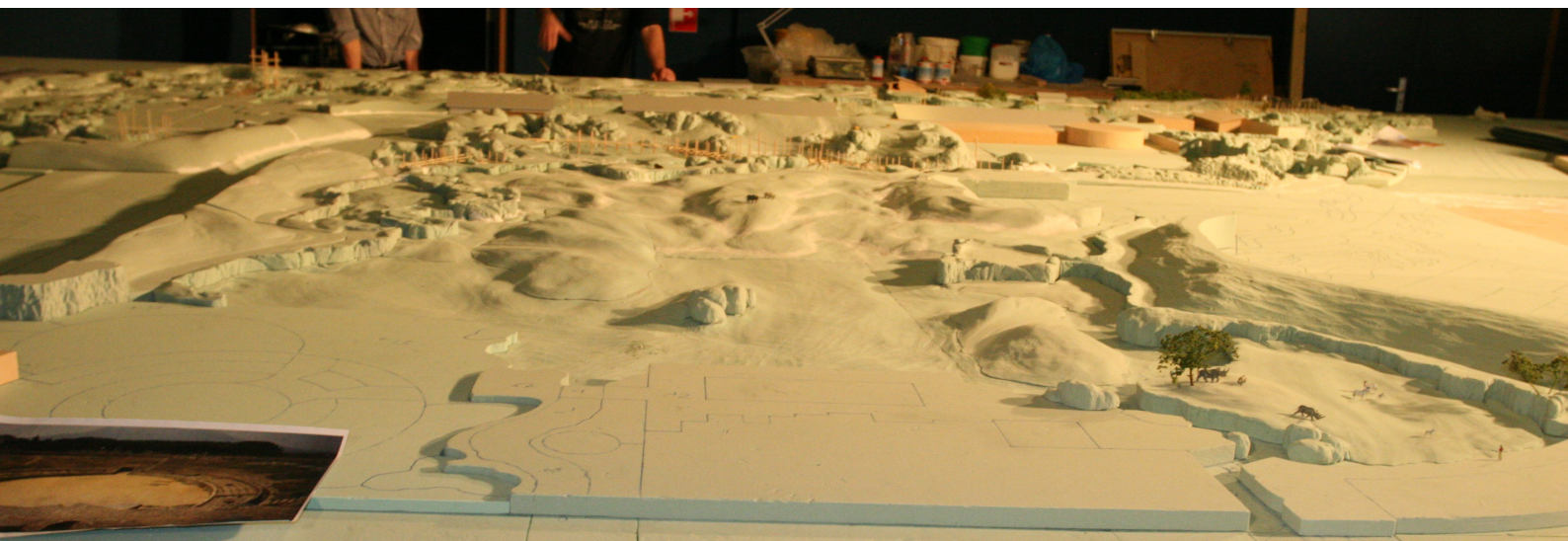
Zuidkant

Aan de zuidkant grenst de dierentuin aan de Ermerweg, waardoor er geen ruimte voor het landschap van de randzone lijkt te zijn. Het voorstel is hier om het hek van de dierentuin de Ermerweg te laten oversteken, waardoor de illusie ontstaat dat de weg en het bijbehorende fietspad de dierentuin ingaan. Er ontstaat een bijzondere entree van Emmen: automobilisten en fietsers rijden een stuk door de dierentuin en ervaren het savannelandschap, net als in een safari. Aan beide kanten van de Ermerweg sluiten de beplanting en kruidenvegetatie bij het savannelandschap van de hete droogte. Ter vergroting van de illusie worden op de plekken waar het hek de weg kruist wildroosters in de verharding verwerkt, die tegelijkertijd als snelheidsremmende maatregel dienen. Aan de kant van de dierentuin komt het functionele hek in een 'ha-ha'. Een 'ha-ha' is een term uit de Engelse tuinkunst voor een greppel

die aan een kant steil is en aan de andere kant flauw, waardoor een functionele afscherming kan worden gemaakt waarmee dieren (vee) buiten kunnen worden gehouden, zonder dat er een visuele afscherming zichtbaar is. Het pad rond de dierentuin en het pad rond de es komen hier samen en lopen door in het savannelandschap. Het reliëf is in dit gebied minder uitgesproken. Lage uitgestrekte glooiingen vervangen de compacte heuvels en laten meer zien van de sfeer van de dierentuin. Ook zichtbaar vanuit de weg zijn de savannedieren die in het uitlooptgebied verblijven. Het reliëf loopt zacht op naar het noorden toe. Het dierenverblijf en de pleisterplaats krijgen aan de zuidkant rotswanden waardoor ze het beeld van de savanne niet verstoren. Achter de rotswanden blijft het grootste deel van de Wereld van de hete droogte onzichtbaar. In de verte is de leeuwenberg zichtbaar.

Uitgangssituatie van de zuidkant van de dierentuin

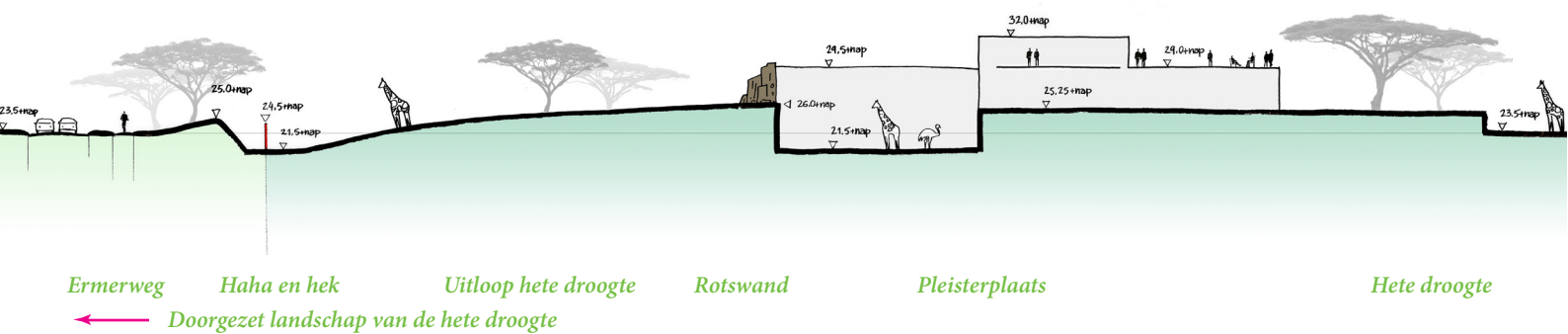

Maquette van de Dierentuin vanuit het zuiden

Uitsnede van de plankaart aan de zuidkant van de dierentuin

0 25 75 m

Voorstel voor de zuidkant van de dierentuin

Referentiebeelden voor de westelijke randzone: rotsen, beplanting die aansluit op de Wereld van de hete droogte (bijvoorbeeld Quercus suber, Hippophae rhamnoides, Pinus pinea)

Impressie van de zuidkant van de dierentuin: de Ermerweg wordt een safari-ervaring

4

Bronnen

- Structuurvisie 'Emmen Veelzijdigheid troef'. In de Structuurvisie 'Emmen Veelzijdigheid troef' kiest Emmen voor een duurzame inrichting van de ruimte, geënt op het onderliggende landschap, en het versterken van de landschapsstructuur.
- Startnotitie MER.
- Alterra, 2005, Emmen in het perspectief van de es, van Esdorp naar esstad.
- Collenteur, G., 2006, Archeologische waarden in de gemeente Emmen: Een archeologisch en historisch bureauonderzoek.
- Kaarten waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied.
- Dierenpark Emmen, ontwerp nieuwe diertuin, 2009. In het ontwerp worden verschillende klimaatwerelden en bijbehorende beplantingssferen nagebootst.
- StrootmanLandschapsarchitecten, Landschapsvisie Centrum-West, 2009

Colofon

Projectgroep

Jan Fuhler	Dierenpark Emmen
Henk Hiddingh	Dierenpark Emmen
Jan Kempe	Dierenpark Emmen
Roelof Roossien	Dierenpark Emmen
Koos Speksnijder	Dierenpark Emmen
Diederik Visscher	Dierenpark Emmen
Marlies Holwarda	Gemeente Emmen
Eric van der Kuijl	Gemeente Emmen
Jacqueline Muffels	Gemeente Emmen
Janneke Sikkema	Gemeente Emmen

Projectteam

Lisanne Gerritsen	Strootman Landschapsarchitecten
Bieke van Hees	Strootman Landschapsarchitecten
Jasper Springeling	Strootman Landschapsarchitecten
Berno Strootman	Strootman Landschapsarchitecten
Anne Zaragoza	Strootman Landschapsarchitecten
Michiel van Zeijl	Strootman Landschapsarchitecten
Thijs van der Zouwen	Strootman Landschapsarchitecten

Beeldmateriaal

Al het beeldmateriaal:

© Strootman Landschapsarchitecten